

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 5 травня 1997 р. № 432
Київ

Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
№ 850 від 05.07.2004
№ 264 від 26.03.2008
№ 764 від 19.09.2018
№ 1197 від 25.09.2025}

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Класифікацію запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр.
2. Державному комітетові по геології і використанню надр подати у тримісячний термін в установленому порядку пропозиції щодо внесення змін до актів Кабінету Міністрів України, що впливають з цієї постанови.

Прем'єр-міністр України

П.ЛАЗАРЕНКО

Інд. 33

КЛАСИФІКАЦІЯ

запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр

1. Класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр (далі - Класифікація) встановлює єдині для державного фонду надр України принципи підрахунку, геолого-економічної оцінки, державного обліку використання запасів і ресурсів корисних копалин згідно з рівнем їх соціально-економічного та промислового значення, ступенем деталізації проекту за технологічним вивченням і підготовленості родовищ (покладів) корисних копалин до промислового освоєння, ступенем геологічного вивчення та достовірності, а також основні принципи кількісної оцінки ресурсів корисних копалин.

2. У цій Класифікації терміни вживаються у такому значенні:

геологічне вивчення корисних копалин - визначення речовинного складу, кількості, якості і технологічних властивостей корисних копалин, геологічної будови, гідрогеологічних, гірничо-геологічних та інших умов залягання їх покладів для обґрунтування проектних техніко-технологічних рішень щодо способу і системи видобування та схеми комплексної переробки мінеральної сировини;

геолого-економічна оцінка - періодичний аналіз результатів кожної стадії геологічного та техніко-економічного вивчення запасів і ресурсів корисних копалин ділянки надр з метою встановлення та/або зміни промислового значення запасів і ресурсів корисних копалин ділянки надр на підставі наявної інформації про геопросторові дані розміщення запасів і ресурсів корисних копалин, фактичні, обрані за критерієм максимального розміру очікуваної економічної вигоди у вигляді чистого дисконтованого грошового потоку технологічні схеми щодо способу та методів видобування (далі - технологічні схеми), техніко-економічні показники і фінансові результати видобування корисних копалин у межах такої ділянки. Геолого-економічна оцінка поділяється на детальну, попередню і початкову;

геолого-промисловий тип родовищ корисних копалин - сукупність родовищ корисних копалин, об'єднаних схожістю речовинного складу корисних копалин і спільністю геологічних умов їх утворення, що визначились як реальні джерела постачання даного виду мінеральної сировини на ринок;

детальна геолого-економічна оцінка (ГЕО-1) - визначення рівня економічної ефективності виробничої діяльності гірничого підприємства, що функціонує, утворюється або реконструюється, і доцільності інвестування робіт з його функціонування, проектування та будівництва;

запаси корисних копалин і компонентів - кількість корисних копалин і компонентів, виявлених та підрахованих на місці залягання за даними геологічного вивчення, що оцінені з урахуванням результатів техніко-технологічного та техніко-економічного вивчення;

коефіцієнт рентабельності продукції гірничого підприємства (промислу) - величина, що є співвідношенням фінансового результату операційної діяльності до виробничої собівартості продукції з урахуванням адміністративних витрат;

корисний компонент - складова частина корисної копалини, вилучення якої з метою промислового використання технологічно можливе і економічно доцільне. За наявності двох або більше корисних компонентів корисна копалина є комплексною. Родовище комплексної корисної копалини або двох чи більше однокомпонентних корисних копалин визначається як комплексне;

корисні копалини - природні мінеральні утворення органічного і неорганічного походження у надрах, на поверхні землі, на дні водоймищ, зокрема будь-яких підземних вод, у джерелах вод і газів, а також техногенні мінеральні утворення в місцях накопичення відходів виробництва та втрат продуктів переробки мінеральної сировини під час видобутку і переробки мінеральної сировини, які можуть бути використані у сфері матеріального виробництва і споживання безпосередньо або після первинної переробки;

мінеральна сировина - товарна продукція гірничого підприємства, що є результатом господарської діяльності гірничого підприємства з видобування корисних копалин за технологічними схемами з дотриманням вимог нормативних документів з питань стандартизації до такої продукції;

основні корисні копалини і компоненти - корисні копалини і компоненти, що визначають промислове значення родовища, напрям його промислового використання і назву;

попередня геолого-економічна оцінка (ГЕО-2) - обґрунтування економічної доцільності промислового освоєння родовища (покладу) корисних копалин та інвестування геологорозвідувальних робіт з його розвідки і підготовки до експлуатації;

початкова геолого-економічна оцінка (ГЕО-3) - обґрунтування доцільності інвестування пошуково-розвідувальних робіт на ділянках, перспективних щодо відкриття родовищ корисних копалин;

проект - комплекс дій (заходів) з геологічного вивчення або промислового освоєння корисної копалини ділянки надр. Під проектом розуміється експлуатація свердловини, розробка окремого покладу або родовища, поступовий розвиток розробки родовища або спільна розробка одного чи кількох родовищ з єдиною системою облаштування;

ресурси корисних копалин і компонентів - кількість корисних копалин і компонентів невідкритих родовищ (покладів), оцінених як можливих для видобування і переробки за існуючими для них технологічними схемами;

спільно залягаючі корисні копалини - корисні копалини, які утворюють в розкривних або вмішуючих породах окремі поклади, селективний видобуток і реалізація яких технологічно можлива та економічно доцільна у процесі видобутку основних корисних копалин і компонентів;

супутні корисні копалини і компоненти - корисні копалини і компоненти, видобування яких здійснюється разом з основними корисними копалинами і компонентами за відповідними технологічними схемами, а вилучення і промислове використання технологічно можливе та економічно доцільне у процесі видобування та переробки основних корисних копалин і компонентів;

техніко-економічне вивчення корисних копалин - визначення гірничо-технічних, географо-економічних, соціально-екологічних умов розробки родовищ (покладів) корисних копалин, обрання технологічних схем видобування та переробки корисних копалин і умов реалізації товарної продукції;

товарна продукція гірничодобувного підприємства - мінеральна сировина, яка видобута гірничодобувним підприємством і відповідає вимогам нормативних документів з питань стандартизації до такої продукції.

3. Особливості здійснення геолого-економічної оцінки:

детальна геолого-економічна оцінка здійснюється на основі інформації про розвідані запаси корисних копалин і включає технологічні схеми, техніко-економічне обґрунтування постійних кондицій для їх підрахунку. Детальність техніко-економічних розрахунків і надійність фінансових показників детальної геолого-економічної оцінки повинні бути достатніми для прийняття інвестиційного рішення без додаткових досліджень. Матеріали детальної геолого-економічної оцінки родовища корисних копалин, позитивно оцінені Державною комісією України по запасах корисних копалин, є основним документом, що обґрунтовує доцільність фінансування робіт з опрацювання проектів будівництва гірничих об'єктів;

попередня геолого-економічна оцінка здійснюється на основі інформації про попередньо розвідані і розвідані запаси корисних копалин, оформляється як техніко-економічна доповідь про доцільність подальшої розвідки, зокрема дослідно-промислової розробки родовища (покладу), включаючи прогнозні технологічні схеми. При цьому оцінка ефективності розробки родовища (покладу) виконується з урахуванням кінцевої товарної продукції гірничого виробництва, техніко-економічні показники визначаються розрахунками або приймаються за аналогією;

початкова геолого-економічна оцінка здійснюється на основі інформації про попередньо розвідані запаси та кількісної оцінки ресурсів корисних копалин і надається у формі техніко-економічних міркувань про можливе їх промислове значення. Оцінка можливості промислового освоєння передбачуваних родовищ корисних копалин обґрунтовується укрупненими техніко-економічними розрахунками на основі доведеної аналогії з відомими промисловими родовищами або технічного завдання замовника геологорозвідувальних робіт.

Розрахунок економічної вигоди у вигляді чистого дисконтованого грошового потоку може припускати можливість виконання первинної переробки видобутої корисної копалини на потужностях іншого гірничого підприємства у випадках відсутності переробних потужностей або у разі, коли їх створення призведе до неповного завантаження існуючих потужностей з первинної переробки гірничої продукції.

Рівень економічної вигоди у вигляді чистого дисконтованого грошового потоку гірничого підприємства має досягати економічної вигоди від первинної переробки у тій мірі, яка б досягалася гірничим підприємством за наявності власних потужностей з первинної переробки.

4. За соціально-економічним та промисловим значенням запаси корисних копалин поділяються на чотири групи: балансові, умовно балансові, позабалансові та запаси і ресурси корисних копалин, промислове значення яких не визначено.

Балансові (E1) - запаси корисних копалин ділянки надр, для яких на момент проведення геолого-економічної оцінки згідно з техніко-економічними розрахунками та/або матеріалами фінансової звітності доведено, що коефіцієнт рентабельності продукції гірничого підприємства (розрахунковий та/або фактичний) є достатнім для економічно ефективного видобування корисних копалин на такій ділянці надр.

Серед балансових запасів за умовами видобутку і використання виділяються видобувні і дотаційні за такими критеріями:

для видобувних запасів (E1.1) - рентабельність виробничої діяльності гірничого підприємства, що проектується, визначена Державною комісією України по запасах корисних копалин, є достатньою для збереження розміру власного капіталу гірничого підприємства, який визначений за правилами бухгалтерського обліку за умови раціонального використання технічних засобів і технологій та дотримання вимог щодо охорони надр і навколишнього природного середовища;

для дотаційних запасів (E1.2) - ефективність видобутку і використання корисних копалин гірничодобувним підприємством (промислом), що проектується, визначена Державною комісією України по запасах корисних копалин, можлива тільки за умови надання користувачу надр податкових пільг, субсидій, дотацій або інших видів підтримки за рахунок державного чи місцевого бюджетів.

Дотаційні запаси родовищ корисних копалин обліковуються у державному балансі запасів корисних копалин (далі - державний баланс) окремо із зазначенням користувачів надр.

Умовно балансові (E2) - запаси, ефективність видобутку і використання яких на момент оцінки не можуть бути однозначно визначені, а також запаси, що відповідають вимогам до балансових запасів, але з різних причин не можуть бути використані на момент оцінки.

Позабалансові (E3) - запаси корисних копалин з ділянки надр, для яких на момент проведення геолого-економічної оцінки згідно з техніко-економічними розрахунками та/або матеріалами фінансової звітності доведено, що коефіцієнт рентабельності продукції гірничого підприємства (розрахунковий та/або фактичний) мав рівень, недостатній для збереження розміру власного капіталу гірничого підприємства, який визначений за правилами бухгалтерського обліку корисних копалин на такій ділянці надр.

До категорії запасів і ресурсів корисних копалин, промислове значення яких не визначено (E4), належить кількість корисних копалин, для яких геолого-економічна оцінка не виконана або виконана тільки початкова геолого-економічна оцінка, що не дозволяє визначити їх промислове значення.

Інструкціями із застосування цієї Класифікації до родовищ окремих видів корисних копалин передбачається також розподіл запасів корисних копалин за собівартістю їх видобування та переробки на товарну продукцію гірничого підприємства.

5. Запаси і ресурси корисних копалин за ступенем підготовленості до розробки поділяються на такі категорії:

перша категорія (F1) - запаси, що розробляються, затверджені для розробки або для промислового освоєння;

друга категорія (F2) - запаси, обґрунтовані до розробки, розробка яких очікується, зупинена або нерентабельна;

третя категорія (F3) - запаси і ресурси, розробка яких не визначена;

четверта категорія (F4) - залишкові (додаткові) у надрах запаси і ресурси, що не видобуваються.

Перша категорія (F1) включає запаси корисних копалин, на базі яких проводиться розробка або експлуатація, або завершені достатньо детальні дослідження, які демонструють технічну здійсненність розробки та експлуатації, та поділяється на такі підкатегорії:

підкатегорія запасів, що включає запаси, розробка яких проводиться на даний час (F1.1);

підкатегорія запасів, на основі яких затверджено проект промислової розробки, здійснюються капітальні вкладення у його реалізацію (F1.2);

підкатегорія запасів, що затверджені для промислового освоєння, технічну здійсненність розробки яких підтверджено дослідженнями (далі - F1.3).

Друга категорія (F2) включає запаси корисних копалин, обґрунтовані до розробки, розробка яких очікується, зупинена або нерентабельна, та поділяється на такі підкатегорії:

підкатегорія запасів, що включає запаси, обґрунтовані до розробки (F2.1);

підкатегорія запасів, що включає запаси, розробка яких зупинена (F2.2);

підкатегорія запасів, що включає запаси, розробка яких нерентабельна (F2.3).

Третя категорія (F3) включає запаси і ресурси корисних копалин, технічна здійсненність розробки яких не визначена через обмеженість даних.

Четверта категорія (F4) включає залишкові (додаткові) у надрах запаси, що не видобуваються.

Для підтвердження можливості розробки можуть бути необхідні додаткові дані та (або) проведення досліджень.

6. За ступенем геологічного вивчення запаси корисних копалин поділяються на дві групи: розвідані і попередньо розвідані.

Розвідані запаси (G1) - обсяги корисних копалин, кількість, якість, технологічні властивості, у тому числі технологічні схеми, гірничо-геологічні, гідрогеологічні та інші умови залягання яких вивчені з повнотою, достатньою для складення проектів будівництва гірничого підприємства з видобування і об'єктів з переробки мінеральної сировини. Основні параметри розвіданих запасів, які обумовлюють проектні рішення щодо видобування і переробки мінеральної сировини та охорони природи, визначаються за даними безпосередніх вимірів чи досліджень, виконаних у межах покладів за щільною сіткою, в поєднанні з обмеженою екстраполяцією, обґрунтованою даними геологічних, геофізичних, геохімічних та інших досліджень. Розвідані запаси корисних копалин (G1) є основою для проектування і проведення розробки родовища (покладу).

Попередньо розвідані запаси (G2) - запаси корисних копалин, кількість, якість, технологічні властивості, гірничо-геологічні, гідрогеологічні та інші умови залягання яких вивчені з повнотою, достатньою для визначення промислового значення родовища (покладу). Основні параметри попередньо розвіданих запасів корисних копалин, що впливають на вибір способів видобутку і переробки мінеральної сировини, оцінюються переважно на основі екстраполяції даних безпосередніх вимірів чи досліджень, розташованих у межах родовища за рідкою або нерівномірною сіткою. Екстраполяція обґрунтовується аналогією з розвіданим родовищем (покладом), а також даними геологічного, геофізичного, геохімічного та іншого вивчення надр. Попередньо розвідані запаси (G2) є основою для обґрунтування подальшої розвідки чи дослідно-промислової розробки родовища (покладу).

7. За ступенем геологічного вивчення і достовірності ресурси корисних копалин поділяються на дві групи: перспективні та прогнозні.

Перспективні ресурси (G3) - кількість корисних копалин, оцінених за результатами геологічного, геофізичного, геохімічного та іншого вивчення ділянок у межах продуктивних площ з відомими родовищами корисних копалин певного геолого-промислового типу. Перспективні ресурси враховують можливість відкриття нових родовищ (покладів) корисних копалин того ж геолого-промислового типу, існування яких обґрунтовується позитивною оцінкою проявів корисних копалин, геофізичних, геохімічних та інших аномалій, природа і перспективність яких доведені. Кількісні оцінки параметрів родовищ (покладів) корисних копалин визначаються на основі інтерпретації геологічних, геофізичних, геохімічних та інших даних або статистичної аналогії. Перспективні ресурси (G3) є основою для геолого-економічної оцінки доцільності проведення пошуків і пошуково-розвідувальних робіт.

Прогнозні ресурси (G4) - кількість корисних копалин, що враховує потенційну можливість формування родовищ певних геолого-промислових типів, що ґрунтуються на позитивних стратиграфічних, літологічних, тектонічних, мінерагенічних, палеогеографічних та інших передумовах, установлених у межах перспективних площ, де промислові родовища ще не відкриті. Кількісна оцінка прогнозних ресурсів проводиться на основі припущених параметрів за аналогією з продуктивними площами, де є відкриті родовища корисних копалин того ж геолого-промислового типу. Прогнозні ресурси (G4) є основою для обґрунтування регіональних та прогнозно-геологічних робіт.

8. Інструкціями із застосування цієї Класифікації до родовищ окремих видів корисних копалин у межах груп за ступенем геологічного вивчення запасів і ресурсів корисних копалин, затвердженими Мінекономіки, виділяються категорії розвіданості запасів і достовірності ресурсів корисних копалин та визначаються їх ознаки.

9. Запаси і ресурси корисних копалин, що характеризуються певними рівнями соціально-економічного та промислового значення, ступенем проектного, техніко-технологічного вивчення, включаючи технологічні схеми і підготовленості покладів корисних копалин до подальшого використання, а також ступенем геологічного вивчення і достовірності, розподіляються на класи, які ідентифікуються за допомогою міжнародного цифрового коду відповідно до таблиці.

Облік запасів і ресурсів корисних копалин обмежується трипорядковим цифровим кодом. Підкатегорії можуть використовуватися виключно у галузевих або внутрішніх документах поза межами державного обліку.

Категорія за рівнем соціально-економічного та промислового значення (вісь E)	Категорія за ступенем підготовленості до розробки (вісь F)	Категорія за ступенем геологічного вивчення та достовірності (вісь G)	Код класу згідно з Класифікацією	Клас згідно з Рамковою Класифікацією ООН
1. Балансові запаси (1..); E1; E1.1; E1.2	запаси, що розробляються, затверджені до розробки або для промислового освоєння (.1.); F1; F1.1; F1.2; F1.3	розвідані запаси (..1); G1	111	життєздатні проекти
	запаси, обґрунтовані до розробки (.2.); F2; F2.1	розвідані запаси (..1); G1	121	
		попередньо розвідані запаси (..2); G2	122	
2. Умовно балансові та позабалансові запаси (2..); E2	запаси, що розробляються, затверджені до розробки або для промислового освоєння (.1.); F1; F1.1; F1.2; F1.3	розвідані запаси (..1); G1	211	потенційно життєздатні проекти
	розробка запасів очікується, зупинена або нерентабельна (.2.); F2; F2.2; F2.3		221	
		попередньо розвідані запаси (..2); G2	222	

3. Промислове значення запасів і ресурсів не визначено (3.); E3; E3.1; E3.2; E3.3	розробка запасів і ресурсів не визначена (.3.); F3	розвідані запаси (..1); G1	331	нежиттєздатні проекти
		попередньо розвідані запаси (..2); G2	332	
		перспективні ресурси (..3); G3	333	
	залишкові (додаткові) у надрах запаси, що не видобуваються (.4.); F4	прогнозні ресурси (..4); G4	334	ресурси геологорозвідувальних робіт
		розвідані запаси (..1); G1	341	
		попередньо розвідані запаси (..2); G2	342	
	залишкові (додаткові) у надрах ресурси, що не видобуваються (.4.); F4	перспективні ресурси (..3); G3	343	залишкові (додаткові) запаси і ресурси
		прогнозні ресурси (..4); G4	344	

10. Запаси корисних копалин підраховуються за результатами геолого-розвідувальних робіт або розробки родовищ корисних копалин. Окремо підраховуються запаси корисних копалин, що належать до різних класів за рівнем їх соціально-економічного та промислового значення, ступенем деталізації проекту, технологічного вивчення і підготовленості до розробки, ступенем геологічного вивчення та достовірності.

11. Підрахункові параметри і кількість корисних копалин визначаються на основі даних опробування, вимірів або досліджень покладів корисних копалин і вмісних порід. Запаси корисних копалин за їх промисловим значенням розподіляються згідно з кондиціями на мінеральну сировину, що встановлюються для балансових і позабалансових запасів на основі поваріантних техніко-економічних розрахунків. Кондиції на мінеральну сировину визначаються з урахуванням раціонального використання всіх корисних копалин і компонентів у тій їх частині, яка вилучається у товарну продукцію гірничого підприємства.

12. На державному балансі обліковуються запаси всіх корисних копалин, а також перспективні ресурси вуглеводнів. Нові родовища зараховуються до державного балансу на основі рішень Державної комісії України по запасах корисних копалин щодо кількості, промислового значення і ступеня вивчення запасів та достовірності ресурсів корисних копалин. Облік приросту запасів корисних копалин, додатково виявлених у процесі розвідки або розробки родовищ, зарахованих до державного балансу, ведеться на основі звітних балансів користувачів надр.

13. Позабалансові запаси підраховуються та обліковуються, якщо є можливість їх супутнього видобутку, складування і зберігання для використання в майбутньому або збереження на місці залягання для наступного видобутку.

14. Під час підрахунку умовно балансових і позабалансових запасів визначаються причини віднесення їх до цих категорій (економічні, технологічні, гірничо-геологічні, правові, екологічні та інші).

15. На комплексних родовищах підрахунку та обліку підлягають запаси основних, спільно залягаючих і супутніх корисних копалин, наявні у них корисні компоненти, а також відходи гірничого виробництва. Підрахунок запасів спільно залягаючих і супутніх корисних копалин та наявних у них корисних компонентів проводиться в установленому законодавством порядку.

16. Підрахунку та обліку підлягають як загальні запаси корисних копалин і наявні в них корисні компоненти за наявності їх на місці залягання, так і балансові. Балансові запаси корисних копалин, що враховують втрати і розубожування під час видобутку і переробки мінеральної сировини, визначаються відповідно до оптимальної системи розробки родовища, яка ґрунтується на поваріантних техніко-економічних розрахунках, за обраними технологічними схеми видобування. Супутні корисні компоненти, які накопичуються під час переробки мінеральної сировини у відходах переробки, підраховуються та обліковуються як за наявністю на місці залягання корисних копалин, так і в продуктах та мінералах, що з них вилучаються. Для вуглеводнів та наявних у них корисних компонентів підраховуються та обліковуються загальні і балансові запаси.

17. Ресурси корисних копалин оцінюються в межах перспективних ділянок до глибин, доступних для розробки за сучасного або можливого у найближчій перспективі технологічного рівня розробки родовищ даного виду мінеральної сировини. Під час оцінки враховуються вимоги щодо кількості та якості корисних копалин, а також наявних у них корисних компонентів, які передбачені кондиціями для відомих аналогічних родовищ, з урахуванням можливих змін цих вимог у найближчій перспективі. Зміни параметрів кондицій, які використовуються для кількісної оцінки ресурсів корисних копалин, повинні мати відповідні техніко-технологічні та/або економічні обґрунтування.

18. Запаси підраховуються та обліковуються, ресурси оцінюються окремо за кожним видом корисних копалин і кожним напрямом їх використання.

19. Особливості застосування цієї Класифікації для окремих видів корисних копалин визначаються інструкціями із застосування цієї Класифікації, затвердженими Мінекономіки.

20. Оцінка якості корисних копалин здійснюється окремо за напрямками їх використання відповідно до граничних натуральних показників якості і технологічних властивостей мінеральної сировини, які встановлюються кондиціями на пробу, інтервал, перетин або підрахунковий блок корисних копалин. Кондиції щодо якості мінеральної сировини враховують вимоги нормативних документів з питань стандартизації до такої продукції, а також якісні показники мінеральної сировини, на якій проводились технологічні випробування. При цьому визначаються вміст корисних і шкідливих компонентів, їх форми і особливості розподілу в продуктах поділу і відходах виробництва.

21. Підрахунок і облік запасів корисних копалин та кількісні оцінки їх ресурсів проводяться в одиницях маси або об'єму.

22. За складністю геологічної будови родовища корисних копалин або їх ділянки, які передбачаються до розробки окремими гірничими підприємствами, поділяються на чотири групи:

родовища (ділянки) простої геологічної будови з непорушеним або слабо порушеним заляганням, витриманими кількісними і якісними параметрами покладів основних корисних копалин, рівномірним розподілом основних корисних і шкідливих компонентів;

родовища (ділянки) складної геологічної будови з невитриманими кількісними або якісними параметрами покладів основних корисних копалин, нерівномірним розподілом основних корисних або шкідливих компонентів;

родовища (ділянки) дуже складної геологічної будови з мінливими кількісними або якісними параметрами покладів основних корисних копалин, дуже нерівномірним розподілом основних корисних або шкідливих компонентів;

родовища (ділянки) надто складної геологічної будови з різко мінливими кількісними або якісними параметрами покладів основних корисних копалин, вкрай нерівномірним розподілом основних корисних або шкідливих компонентів.

Для визначення складності геологічної будови родовища (ділянки) корисних копалин використовуються показники мінливості параметрів найбільших покладів основних корисних копалин і компонентів, які вміщують не менш як 70 відсотків запасів мінеральної сировини.

Інструкціями із застосування цієї Класифікації до родовищ окремих видів корисних копалин, затвердженими Мінекономіки, передбачається використання кількісних методів оцінки мінливості параметрів покладів корисних копалин та показників якості мінеральної сировини для визначення групи складності геологічної будови родовища (ділянки).

23. За ступенем підготовленості до промислового освоєння виявлені родовища корисних копалин поділяються на:

підготовлені до проведення розвідувальних робіт, включаючи дослідно-промислову розробку з метою детальної геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин;

підготовлені до промислового освоєння з метою видобування корисних копалин.

24. Відкриті родовища корисних копалин вважаються підготовленими до проведення розвідувальних робіт, якщо ступінь геологічного і техніко-економічного їх вивчення забезпечує можливість визначення всіх корисних копалин і компонентів, очікуваних розмірів покладів та їх геологічної будови, технологічних властивостей корисних копалин і гірничо-геологічних умов їх залягання, гірничо-технічних, екологічних та інших умов видобутку і переробки мінеральної сировини та реалізації товарної продукції з деталізацією, достатньою для правильної оцінки їх промислового значення.

25. Родовища (ділянки надр, поклади) корисних копалин є підготовленими до промислового освоєння, якщо:

балансові запаси основних, спільно залягаючих і супутніх корисних копалин та наявних у них супутніх корисних компонентів, що мають промислове значення, затверджено Державною комісією України по запасах корисних копалин;

визначено кількість балансових розвіданих і попередньо розвіданих запасів корисних копалин, що використовуються для проектування будівництва (реконструкції) гірничого підприємства, обґрунтовано можливість їх розробки без шкоди для покладів корисних копалин, які залишаються у надрах;

визначено та оцінено небезпечні екологічні фактори, що впливають або можуть вплинути на стан навколишнього природного середовища під час розвідки і розробки родовища, переробки мінеральної сировини, видалення відходів від виробництва; розроблено раціональний комплекс заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; визначено фонові параметри стану навколишнього природного середовища;

обґрунтовано техніко-економічними розрахунками рентабельність виробничої діяльності гірничого підприємства на рівні, достатньому для збереження власного капіталу, який визначений за правилами бухгалтерського обліку.

26. На родовищах першої та другої груп складності геологічної будови для проектування будівництва (реконструкції) гірничих і переробних підприємств використовуються розвідані запаси корисних копалин, на родовищах третьої та четвертої груп складності геологічної будови - розвідані та попередньо розвідані запаси корисних копалин. При цьому кількість розвіданих запасів повинна забезпечувати діяльність гірничого підприємства на період відшкодування капіталовкладень в освоєння родовища.

27. За згодою заінтересованих користувачів надр на умовах економічного ризику може бути здійснена передача для промислового освоєння родовища, запаси якого не повністю підготовлені до розробки. У цих випадках під час геологічного вивчення запасів корисних копалин, які передаються у промислове освоєння, мають бути виявлені та оцінені небезпечні екологічні фактори, пов'язані з експлуатацією родовища.

28. На введених у розробку родовищах проводиться дорозвідка і експлуатаційна розвідка.

Дорозвідка розроблюваних родовищ проводиться в недостатньо вивчених їх частинах (флангах, глибоких або верхніх горизонтах, відокремлених ділянках тощо) і здійснюється послідовно згідно з планами проведення видобувних робіт.

Експлуатаційна розвідка, яка випереджає виконання видобувних робіт, уточнює визначені геологічною розвідкою дані про морфологію, внутрішню будову, умови залягання і розробки покладів корисних копалин та про якість мінеральної сировини за даними додаткових свердловин або гірничих виробок, що виконуються перед видобувними роботами.

Експлуатаційна розвідка, яка супроводжує видобувні роботи, уточнює кількісні та якісні показники покладів корисних копалин за даними досліджень в експлуатаційних і режимних свердловинах, очисних гірничих виробках.

29. За результатами проведених робіт з дорозвідки і експлуатаційної розвідки родовищ (ділянок) корисних копалин, які розробляються, здійснюється переведення попередньо розвіданих запасів у розвідані, ведеться підрахунок і облік додатково виявлених запасів. Умовно балансові та позабалансові запаси, що залучаються до розробки, переводяться до балансових.

Розкриті, підготовлені і готові до видобутку, а також наявні в охоронних ціликах гірничо-капітальних і гірничо-підготовчих виробок запаси корисних копалин підраховуються і обліковуються окремо згідно з їх соціально-економічним та промисловим значенням, ступенем деталізації проекту, технологічного вивчення і підготовленості до розробки, за ступенем геологічного вивчення та достовірності.

{Класифікація в редакції Постанови КМ № 1197 від 25.09.2025}